

ਅਧਿਆਇ ੧੧ ਸੰਗੀਤ ਅਤੇ ਸਮਾਜ

ਉਦੇਸ਼: ਗੀਤਾਂ ਦੇ ਬੋਲਾਂ ਵਿੱਚ ਸਟੀਰੀਓਟਾਈਪਸ ਨੂੰ ਸੁਣਨਾ ਅਤੇ ਵਿਕਲਪ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨਾ।

ਸੰਗੀਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਮਾਜਿਕ ਸੰਦੇਸ਼ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਆਜ਼ਾਦੀ ਸੰਗਰਾਮ ਦੌਰਾਨ ਸਾਡੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਇਕਜੁੱਟ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਗੀਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ।

ਗਤੀਵਿਧੀ ੧: ਸੰਗੀਤ ਜੋ ਇਕਜੁੱਟ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਸਾਡਾ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਗੀਤ ਭਾਰਤ ਦੀ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬ ਹੈ।

ਨੋਬਲ ਪੁਰਸਕਾਰ ਜੇਤੂ **ਰਬਿੰਦਰਨਾਥ ਟਾਗੋਰ** ਉਹ ਪਹਿਲਾ ਭਾਰਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਯੂਰੋਪੀਅਨ ਜਿਸ ਨੇ ਸਟੀਰੀਓਟਾਈਪ ਨੂੰ ਤੋੜਿਆ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤ ਵਿੱਚ ਨੋਬਲ ਪੁਰਸਕਾਰ, ੧੯੧੩ ਜਿੱਤਿਆ। ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਗੀਤ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਬੰਗਲਾ ਵਿੱਚ ਰਚਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਦਾ ਹੈਵਿਸ਼ਾਲ ਅਤੇ ਵਿਭਿੰਨ ਭੂਗੋਲਿਕ ਦ੍ਰਿਸ਼।

- ਗੀਤ ਦੇ ਬੋਲ ਅਤੇ ਅਰਥ ਨੂੰ ਸਮਝੋ ਅਤੇ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ ਕਿ ਇਹ ਭਾਰਤ ਦਾ ਜਸ਼ਨ ਕਿਵੇਂ ਮਨਾਉਂਦਾ ਹੈ ਵਿਭਿੰਨਤਾ

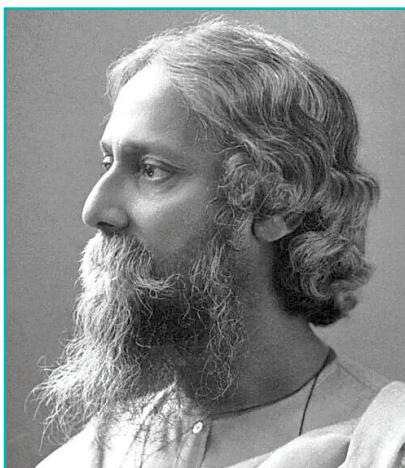
0680CH11

- ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰੋ ਕਿ ਰਚਨਾ ਗੀਤ ਨੂੰ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਕਿਵੇਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਵਾਉਂਦੀ ਹੈ।
- ਉਸ ਭਾਵਨਾ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ ਜੋ ਗੀਤ ਆਪਣੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਅਤੇ ਸੰਗੀਤ ਦੇਵਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਗਤੀਵਿਧੀ ੨: ਸਾਡੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ

ਤੁਸੀਂ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਬਾਰੇ ਜ਼ਰੂਰ ਸੁਣਿਆ ਹੋਵੇਗਾ, ਵੇਦ ਅਤੇ ਉਪਨਿਸ਼ਦ. ਉਹ ਸਾਨੂੰ ਦਿਆਲੂ, ਸੱਚੇ ਅਤੇ ਪਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਭਾਵੇਂ ਅਸੀਂ ਇਕ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਵੱਖਰੇ ਹਾਂ।

ਇਸ ਪ੍ਰੇਰਣਾਦਾਇਕ ਕਵਿਤਾ ਨੂੰ ਗਾਉਣਾ **ਦੇਖੋ** ਅਤੇ ਸਿੱਖੇ ਕਠਪਾਨਿਸ਼ਦਜੋ ਸਵਾਮੀ ਵਿਵੇਕਾਨੰਦ ਦੀ ਮਨਪਸੰਦ ਕਵਿਤਾ ਵੀ ਸੀ।

ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਗਤੀਵਿਧੀ

ਇਹ ਗੀਤ ਕਿਹੜੀ ਸਟੀਰੀਓਟਾਈਪ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਦੇ ਹਨ?

ਗੁੱਡੀਆ ਰਾਣੀ ਬਿਟੀਆ ਰਾਣੀ ਪਰੀਆਂ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਤੋਂ ਇੱਕ ਦਿਨ ਦੂਰ ਰਾਜਕੁੰਵਰ ਇੱਕ ਦਿਨ ਆਵੇਗਾ? ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਮਹਿਲਾਂ ਵਿੱਚ ਲੈ ਜਾਵੇਗਾ

ਅਨੁਵਾਦ: ਮੇਰੀ ਰਾਜਕੁਮਾਰੀ ਗੁੱਡੀ, ਇੱਕ ਦਿਨ ਤੁਹਾਡਾ ਰਾਜਕੁਮਾਰ ਮਨਮੋਹਕ ਆਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮਹਿਲ ਵਿੱਚ ਲੈ ਜਾਵੇਗਾ।

ਨੰਦਲਾਲਾ ਨੇ ਯਸ਼ੋਮਤੀ ਮਈਆ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕੀਤੀ
ਰਾਧਾ ਗੋਰੀ ਕਿਉਂ ਹੈ, ਮੈਂ ਕਾਲਾ ਕਿਉਂ ਹਾਂ?

ਅਨੁਵਾਦ: ਨੰਦਾਲਾ ਨੇ ਯਸ਼ੋਧਾ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ, ਮੈਂ ਹਨੇਰਾ ਕਿਉਂ ਹਾਂ ਅਤੇ ਰਾਧਾ ਗੋਰੀ ਕਿਉਂ ਹੈ?

ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀ ਮੂਲ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗਾਣਾ ਯਾਦ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ ਜੋ ਇੱਕ ਸਟੀਰੀਓਟਾਈਪ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਦਾ ਹੈ? ਮੂਲ ਗੀਤ ਲਿਖੋ ਅਤੇ ਸਾਂਝਾ ਕਰੋ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਬਦਲੋਗੇ।

ਉਤਸ਼ਾਹ ਜਗਰਾਤਾ

ਉਤਸ਼ਾਹ ਜਗਰਾਤਾ
ਪ੍ਰਾਪਾਇਆ ਵਰਣ ਨਿਬੁਦਤਾ,
ਕਸ਼ਰੂਸਿਆ ਧਾਰਾ ਨਿਸ਼ਿਤਾ
ਦੁਰਤਿਆ, ਦੁਰਗਮ ਪਤਾਸ਼ਤ
ਕਾਵਾਯੋ ਵਦੰਤੀ

ਸੁਣੋ ਅਤੇ ਜਵਾਬ ਦਿਓ

ਹੁਣ, ਇਸ ਗੀਤ ਨੂੰ ਸੁਣੋ। ਇਹ ਕਿਹੜੀ ਭਾਵਨਾ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ?

ਗਤੀਵਿਧੀ 3: ਤਬਦੀਲੀ ਬਣੋ!

ਇਸ ਗੀਤ ਨੂੰ ਸੁਣੋ ਅਤੇ ਸਿੱਖੋ ਅਤੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਸੋਚੋ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਇੱਕ ਸੁਪਰਹੀਰੋ ਕਿਵੇਂ ਬਣ ਸਕਦੇ ਹੋ ਅਤੇ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਤਬਦੀਲੀ ਕਿਵੇਂ ਲਿਆ ਸਕਦੇ ਹੋ।

"ਉਠੋ! ਜਾਗੋ! ਅਤੇ
ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਨਾ ਰੁਕੋ ਜਦੋਂ
ਤੱਕ
ਟੀਚਾ ਪੂਰਾ ਹੋ ਗਿਆ
ਹੈ।"

– ਸਵਾਮੀ ਵਿਵੇਕਾਨੰਦ

ਗਤੀਵਿਧੀ 4: ਸਟੀਰੀਓਟਾਈਪਸ

ਸੰਗੀਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਟੀਰੀਓਟਾਈਪ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸਟੀਰੀਓਟਾਈਪਸ ਸਭਿਆਚਾਰ, ਨਸਲ, ਰੰਗ, ਲਿੰਗ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਾਰਕਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਪੂਰਵ-ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਵਿਚਾਰਾਂ ਜਾਂ ਆਮੀਕਰਨ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਬਦਲ ਸਕਦੇ ਹੋ! ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਗੀਤ ਨੂੰ ਸੁਣੋ ਅਤੇ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਨਹੀਂ ਹੋ, ਤਾਂ ਅਨੁਵਾਦ ਪੜ੍ਹੋ:

ਬਾਬੂਆ ਕੀ ਮੁਰਗੀ
ਬਾਬੂਆ ਕੀ ਮੁਰਗੀ ਬੋਲੇ ਨਾ
ਬਾਬੂਆ ਕਾ ਮੁਰਗਾ ਕੁਕਾਡੂ ਕੂ
ਬਾਬੂਆ ਦੀ ਮੁਰਗੀ ਗੁੱਸੇ ਹੋ ਗਈ
ਨਹੀਂ ਮੰਨਦੀ ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦੀ
ਬਾਬੂਆ ਕਾ ਮੁਰਗਾ ਕਿਉਂ ਆਕੜੇ
ਉਸਦੇ ਸਿਰ ਤੇ ਕਲਗੀ ਹੈ
ਜਿਸ ਦੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਤਾਜ ਨਹੀਂ
ਵੇ ਬੇਚਾਰੀ ਮੁਰਗੀ ਹੈ

ਅਨੁਵਾਦ

ਬਾਬੂਆ ਦਾ ਮੁਰਗੀ ਚੁੱਪ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ,
ਜਦੋਂ ਕਿ ਬਾਬੂਆ ਦਾ ਮੁਰਗਾ ਕੋਕ-ਏ-ਡੂਡਲ-ਡੂ
ਕਰਦਾ ਹੈ!

ਬਾਬੂਆ ਦੀ ਮੁਰਗੀ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਹੈ,
ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋਏ, "ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵਾਂਗੀ!"
ਬਾਬੂਆ ਦਾ ਕੁੱਕੜ ਕਿਉਂ ਘੁੰਮਦਾ ਹੈ?

ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਗਰੀਬ ਮੁਰਗੀ ਦੇ ਉਲਟ, ਬਿਨਾਂ ਤਾਜ ਦੇ ਇੱਕ ਫੈਨਸੀ ਪਲੂਮ ਪਹਿਨਦਾ ਹੈ!

ਇੱਕ ਤਰੀਕਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਤੁਸੀਂ ਉਪਰੋਕਤ ਗੀਤ ਨੂੰ ਬਦਲ ਸਕਦੇ ਹੋ:
ਬਬੂਆ ਮੁਰਗੀ ਖੁਸ਼ ਕਿਉਂ ਹੈ, ਉਹ ਖੁਸ਼ ਕਿਉਂ ਹੈ?
ਕਿਉਂਕਿ ਅੰਡਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਦਿੰਦਾ ਹੈ!

ਅਨੁਵਾਦ: ਬਾਬੂਆ ਦੀ ਮੁਰਗੀ ਖੁਸ਼ ਕਿਉਂ ਹੈ?
ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਅੰਡੇ ਦਿੰਦੀ ਹੈ!

ਸੰਗੀਤ ਸਾਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਲਿਆਉਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਸਟੀਰੀਓਟਾਈਪ ਵੀ ਪੈਦਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਗੀਤ ਲੱਭੋ ਜੋ ਤੁਹਾਨੂੰ ਉੱਚਾ ਚੁੱਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਸਿੱਖੋ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸਿਖਾਓ। ਗੀਤਾਂ ਨਾਲ ਇੱਕ ਕਿਤਾਬ ਬਣਾਉਣ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ ਜੋ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ।

